

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

GYERMEKEK JOGAIÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/26/2/2019.
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2019. MÁJUS 23. 10.00

Helyszín: 1055 Budapest, Szalay u. 10-14. II. em. 212.

Időpont: 2019. május 23. 10.00

Tárgy: Gyermek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Beneda Attila, családpolitikáért felelős helyettes államtitkár, az ülés elnöke köszöntötte a Gyermek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport (a továbbiakban: TMCS) ülés résztvevőit, majd a napirend elfogadása után átadta a szót az első napirend előterjesztőjének.

1. napirendi pont: Az Egyenlő Bánásmód Hatóság tapasztalatai az oktatás területén előforduló diszkriminációról (EBH Füzetek 4.)

Dr. Gregor Katalin az Egyenlő Bánásmód Hatóság (a továbbiakban: EBH) Hatósági és Jogi Főosztályának főosztályvezetője bemutatta az EBH Füzetek 4. számát, jelezte, hogy igény esetén megküldik a Munkacsoport tagjainak, illetve a kiadvány letölthető az EBH honlapjáról. 2013 óta hat EBH Füzetet adtak ki és ebben az évben még két füzet megjelenését tervezik. A 4. füzet az oktatás területén előforduló diszkriminációkat tartalmazza, az esetekhez hozzárendeli a megfelelő jogszabályokat, amelyek alapján az EBH eljár. Az oktatás területén előforduló diszkriminációk túlnyomó többségében olyan szülőktől érkeznek, akiknek a gyermeke fogyatékosága, ún. egyéb helyzete vagy az egészségi állapota miatt szenved el hátrányos megkülönböztetést. A füzetben bemutatott ügyek közül többen előfordult, hogy a szülők nem tudják értelmezni, vagy nem értenek egyet, ezért nem tartják be a Pedagógiai Szakszolgálatok által készített szakvéleményben foglaltakat, és emiatt éri hátrány a gyermeket. Külön fejezetben szerepel, hogy a Pedagógiai Szakszolgálatok által kiállított szakvéleményben foglaltakat az adott oktatási intézménynek minden körülmények között meg kell tartania. A témával kapcsolatosan készítettek egy képzést, tájékoztatást is, amely az idén már megvalósult. A Pedagógiai Szakszolgálatok 39 munkatársa részére tartottak tapasztalat átadó tanácskozást. Gyümölcsözőnek ígérkezett a kapcsolat a szakszolgálatok munkatársaival, ami később be is bizonyosodott. Az EBH az eljárások során az ügyek többségében nem mint eljárás alá vontat keresi meg a szakszolgálatot, hanem az együttműködés, tanácskérés, együtt gondolkodás érdekében. A Tankerületi Központok munkatársai szintén részt vettek tapasztalat átadó tanácskozáson, három ütemben 43 fő részére. Összesen tehát 82 fő vett részt ezeken az egyeztetéseken, amelyek mind sikeresek voltak. Az EBH Füzetekben található sok olyan eset, amelyben az EBH eljárás alá vontként megszólított önkormányzatot, oktatási intézményt, tankerületet. Több esetben sikerült nagyon rövid időn belül egyességet kötni. Volt olyan eset is, amikor az EBH elmarasztalta az eljárás alá vontakat, vagy azok valamelyikét, és az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 17/A. §-ban feltüntetett szankciók valamelyikével sújtotta. **Dr. Gregor Katalin** hangsúlyozta, hogy a gyermekek jogai mindenképp állnak, meg kell kapniuk azt a fejlesztést, ellátást, szolgáltatást, ami az oktatás területén őket megilleti. Az EBH Füzetekben található esetek gyűjteményét 2017-ben lezárták. A Szakszolgálatokkal és Tankerületekkel

történt tapasztalatcsere óta felmerülő kérdéseket megbeszéljük. **Dr. Gregor Katalin** kiemelte, hogy az előzetes szakvélemény semmire nem kötelezi az oktatási intézményt. A szülők írásban nem kapnak tájékoztatást, amikor az előzetes szakvéleményt kézhez kapják, és úgy értelmezik, hogy az abban foglaltakat meg kell valósítani. Az előzetes és a végleges szakvélemény elkészülte között kb. 1,5-2 hónap telik el. Számos esetben az előzetes szakvéleményben kijelölt iskola nem is jogosult fogadni a gyereket, mert az alapító okiratában vagy a működési szabályzatában nincs benne. Csak a végleges szakvéleményben foglaltakat lehet számon kérni az iskolán. Ezeket az ügyeket az EBH elutasítja, de jobb lenne megelőzni, hogy ezek az EBH elé kerüljenek. A szülőt megilleti a tájékoztatáshoz való jog a gyermeke vonatkozásában, ezért mindenképpen fel kellene hívni a figyelmüket az előzetes szakvéleményben, hogy az abban foglaltak az iskolát nem kötelezik. **Dr. Gregor Katalin** reményét fejezte ki, hogy az ilyen ügyek a jövőben is gördülékenyen, egyezség keretében minél előbb eldőlnék az EBH előtt.

Dr. Beneda Attila megkérdezte, hogy a témában lesz-e következő kiadvány.

Dr. Gregor Katalin elmondta, hogy további érintetteket szeretnének megkeresni. Mivel a panaszok túlnyomó részben az óvodákat és az általános iskolákat érintik, ezért szeretnének megszólítani közvetlenül iskolaigazgatókat, óvodavezetőket is. Hangsúlyozta, hogy sokszor nem az óvoda vagy az általános iskola lesz az eljárás alá vont, de mindenképpen szükséges, hogy tudjanak róla, hogy vannak ilyen panaszok.

Mikesy György a Fáy Károly Hallássérült és Fogyatékos Személyek Egyesülete képviselőjében elmondta, hogy iskolaigazgatóként tapasztalatai is azt mutatják, hogy ezek a panaszok mindennaposak. Általános észrevétele az, hogy a szülők nincsenek megfelelően tájékoztatva. A fogyatékos felismerésétől kezdve kézen fogva kell a gyermekeket vezetni, az egészségügyhöz hasonló betegútvonalat kijelölni számára. Az EBH Füzetek hasznosak, mert az ilyen tapasztalatok birtokában könnyebb az utat kijelölni. Érzékenyítésre van szükség, hogy az érintettek ne érezzék magukat egyedül az intézmények és a hivatalok között.

Dr. Beneda Attila jelezte, hogy a TMCS előző ülésén bemutatott koragyermekkori intervenció és fejlesztés fő igénye is az, hogy az érintett szakterületek és ágazatok összeköttetése informatikailag valósuljon meg, hogy az első jelzések után azonnal meg lehessen kezdeni a fejlesztést. A gyermekek 25-30 %-a iskolás korra a normál iskolai ellátásba hozható bizonyos esetekben akkor, ha időben elkezdődik a fejlesztés.

Dr. Láposy Attila az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviselőjében üdvözölte az EBH Füzetek 4. számát és azt, hogy képzésre is sor került ezzel kapcsolatban. Felajánlotta az AJBH szakmai segítségét és közreműködését, elmondta, hogy az AJBH-ban is sok olyan ügy és panasz van, ami kifejezetten ezt a témakört érinti.

Dr. Sándor Beáta a Magyar LMBT Szövetség képviselőjében jelezte, hogy az EBH Füzetek 4. elsősorban az SNI-s és egészségi állapotuk miatt hátrányosan megkülönböztetett gyerekről szól, de egy egész fejezet szól az iskolai szegregációról, az etnikai alapon való hátrányos megkülönböztetésről, illetve a példák között ott van az az eset is, amikor azonos nemű szülők gyermekét utasították el. Elmondta, hogy a Magyar LMBT Szövetség végzett egy kutatást fiatalok körében, melynek során adott évben mérték LMBTQI diákok iskolai tapasztalatait, elsősorban az iskolai előítéletes alapú zaklatással és bántalmazással kapcsolatban. A kiadvány most jelent meg, az átfogó nemzeti összkép csaknem ezer diák válaszait tartalmazza. Az LMBTQI identitással rendelkező 13-20 éves korú középiskolai tanulók 64 %-át érte az előző tanévben szóbeli zaklatás, 22 %-ukat fizikai zaklatás, 13 %-ukat fizikai bántalmazás. **Dr. Sándor Beáta** nem ismertette részletesen a kutatást, jelezte, hogy a Szövetség honlapjáról letölthető, illetve kérésre papíralapon is megküldik. A kutatás más csoport-hovatartozásokra is rákérdezett, illetve arra, hogy azokban az iskolákban, ahol van zaklatás és bántalmazás, hogyan működik a biztonságos közeg megvalósulása – ami állami feladat –, és mi történik ott, ahol nincs. Mérhető a különbség. Mérhető az is, hogy milyen egyéb hatásai vannak, az iskolai jegyek romlása vagy a hiányzás megnövekedése, akár az oktatásból való kimaradáshoz is

vezethet. Elengedhetetlen, hogy az iskolai biztonságot megcélzó állami programok legyenek. Átfogó, országos szintű szabályozásnak kellene meghatározni azt, hogy az iskolákban legyen és alkalmazzák a működő előítéleteket csökkentő, megelőző és bántalmazást kezelő programokat.

Kiss Gabriella gyermekpszichológus elmondta, hogy az autizmussal élő gyermekek esetében az árnyékpedagógus csökkenteni tudja a pszichés ártalmakat és bántalmazásokat. Javasolta egy árnyékpedagógusi, árnyékpedagógusi rendszer létrehozását.

Dr. Beneda Attila Kiss Gabriella felvetésre reagálva elmondta, hogy az Oktatásért Felelős Államtitkárságot tájékoztatni fogja a javaslatról.

Dr. Gregor Katalin jelezte, hogy az EBH Füzetek 2 a „Zaklatás az oktatás területén” címet viseli, amely elsősorban a gyerekeket ért zaklatási ügyekkel foglalkozik, de került a kiadványba olyan ügy is, amikor a munkavállalókat ért zaklatás.

2. napirendi pont: A gyermek átadásával kapcsolatos végrehajtási eljárások szabályozási és gyakorlati problémái – az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala AJB-272/2019. számú jelentése alapján

Dr. Láposy Attila elmondta, hogy a két választott napirendi téma nem csak egyedi ügy, hanem rendszer szintű probléma. Mindkettőben több intézmény, több szereplő együttműködésére van szükség. Ezért javasolta mindkét témát a TMCS ülésén is megvitatni. A gyermek átadásának végrehajtásával kapcsolatos jelentés egy konkrét panaszból indult ki, de ez a panasz nem egyedülálló. Folyamatosan érkeznek az AJBH-hoz hasonló beadványok, amelyekből láthatóvá vált, hogy vannak a végrehajtási eljárást érintő problémák. Az egyedi ügy érdekessége az volt, hogy a panaszos az a szülő volt, aki jogszerűtlenül magánál tartotta a gyermeket, és azt kifogásolta, hogy a gyermek egy éve nem jár iskolába. Azért nem járt egy éve iskolába, mert nem azon a településen volt kijelölve számára az iskola, ahol ő a gyermeket magánál tartotta. Jogszerűtlen helyzet volt, az AJBH a konkrét ügyben nem tudott eljárni, hiszen jogszerűen nem jelölt ki másik iskolát a gyámhatóság. Ezek az ügyek nagyon nehezek, egy gyermek átadásának kikényszeríthetősége esetében sok olyan szempont van, amivel számolni kell, ennek csak egyik oldala a végrehajtási jog, a másik – a legdominánsabb – a gyermek jogainak, a gyermek legjobb érdekének védelme. Az ombudsman a jelentésében ennek mentén tekintette át, modellezte, elemezte ezt az eljárási folyamatot, magát a jogszabályt és a gyakorlatot is. Ez egy sokszereplős – rendőrség, önálló bírósági végreható, gyámhatóság –, alapvetően jogszerű eljárás volt. Mindenki határidőn belül megtette azt, amit a jogszabályok lehetőségként megadtak. Az édesanya – akinek szülői felügyeleti joga volt – egy éven keresztül nem találkozott a gyermekével. Minden megkeresett szereplő azt nyilatkozta, hogy próbáltak szabályszerűen eljárni, de a végrehajtást megoldani sehogy sem sikerült. Végül egy év múlva sikerült a rendőrségnek megtalálnia a gyermeket, aki egyébként szabadon mozgott, fellelhető lett volna. Ez a hosszú idő a gyermek és a másik szülő kapcsolatára káros pszichés és egyéb más hatásokkal jár, amelyeket utólag nagyon nehéz bármilyen módon orvosolni. A jelentés azt mondja ki, hogy minden szereplő intézkedése jogszerű volt, de a szabályozással vannak problémák. Ez egy nehézkes, sokszereplős mechanizmus, aminek a következménye az, hogy a rendszeres felszólítások, kérések, keresés, kutatás nem járnak eredménnyel, nem hatékony az eljárás, a gyors elemeket nem tudja felvonultatni. Ezért az ombudsman – hosszabb jogi elemzés után – összességében azt tudta megállapítani, hogy a jelenlegi jogszabályi rendszer nem képes választ találni ezekre a problémákra. Ez egy krízishelyzet a gyermek, mindkét szülő és az eljáró munkatársak szempontjából egyaránt. Az érintett személyek együttműködése és felkészültsége érdekében szükség van egy krízis-protokollra, amely előírja, hogy kinek milyen feladatai vannak és kinek milyen kompetenciával kell rendelkeznie ebben a helyzetben. Mind a jogi szabályozás, mind az érintett személyek képzése, továbbképzése, kompetencia fejlesztése, mind az együttműködés szempontjából az ombudsman elindította a párbeszédet. Többek között fordult az emberi erőforrások miniszteréhez, az országos rendőrfőkapitányhoz, a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (a továbbiakban: MBVK) elnökéhez. Pozitív visszajelzések érkeztek mindenki részéről. Az EMMI részéről a hivatalos válaszban az állt, hogy meg fog kezdődni a krízis-protokoll kidolgozása. Az AJBH üdvözli ezt a lépést. A szabályozás kérdésében számos olyan konkrét javaslatot kaptak az MBVK-tól, amely a

szabályozás monitorozása szempontjából fontos lehet. Nehéz, komplex kérdéstről van szó, de vannak jogi válaszok, hogy mit lehet ilyen helyzetben tenni. **Dr. Láposy Attila** hozzátette, hogy a közösségi média szerepe növeli ezekben a helyzetekben a számát. Ha nem világosak, egyértelműek és kellően rugalmasak a jogszabályok, illetve ha nincs meg a megfelelő kompetencia és háttér ehhez, akkor ezekben az ügyekben a száma növekedni fog, ami mindenki szempontjából, és főként a gyermekek szempontjából orvosolandó probléma. A jelentés elindította a párbeszédet, **dr. Láposy Attila** a reményét fejezte ki, hogy mielőbb konkrét lépések történnek, és az ügyek jelentős része a megfelelő tudással, tapasztalattal megelőzhető vagy kezelhető lesz.

Kiss Gabriella felvetette, hogy a krízisben lévő gyermek mellett legyen olyan személy, aki mellé tud állni. Ezen kívül nagy hangsúlyt kell fektetni a prevencióra. Egy traumatikus, vagy elhúzódó válás esetén kötelezővé kellene tenni a mediációt, az együttműködést, akár a családterápiát, akár az egyéni terápiát. Tapasztalatai szerint ezekben a helyzetekben a gyerekek olyan mély krízisbe kerülnek, ami később nem orvosolható. A jelenlegi gyakorlatban a szabályozás sokkal inkább a szülők gyermekhez való jogát veszi figyelembe. Hangsúlyozta, hogy minden gyermeknek joga van mindkét szülőjéhez és joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjéről tisztelettel beszéljenek. Ebben kellene a szabályozásnak és a szakembereknek is segítséget nyújtaniuk.

Dr. Beneda Attila egyetértett az elhangzottakkal és kiemelte a mediáció szerepét. Megjegyezte, hogy a jogszabályi keretrendszer csak bizonyos dimenzióban tud támpontokat adni, azon túl valamiféle irányelv, vagy egyéb kapaszkodók is kellene a rendszerben, amelyben nem csak az államnak, hanem a szakembereknek és a civil szervezeteknek is komoly szerepe lehet.

Dr. Láposy Attila elmondta, hogy az AJBH végezett egy mediáció kérdésével foglalkozó átfogó vizsgálatot. Vannak ügyek, amelyekben a konfliktus rendezésének ez a módja nehezen képzelhető el. Példaként elmondott egy esetet, amelyben a végrehajtás során a gyermek sírt és az anyjába kapaszkodott, és a rendőrnek nem volt szíve a gyereket elvinni. Teljesen jogszerű volt az eljárás, tanúkkal, hatósági tanúval, de pszichológus nem volt a helyszínen. Megfelelő krízis-protokoll és megfelelő típusú eljárásrend kell arra, hogy ilyen helyzetben kinek, mi a szerepe. Szükségesség-arányosság teszt keretében el kell dönteni, hogy minek van nagyobb traumatizáló hatása. Minél tovább húzódik az eljárás, annál nehezebb. Ebben nem csak az államnak, hanem valamennyi szereplőnek van feladata.

Kiss Gabriella hozzátette, hogy azonnali visszacsatolásnak kellene működnie. Amint ilyen traumatizáló helyzetbe kerül a gyermek, azonnal alapellátás, védelembe vétel vagy kötelező pszichológus szükséges. Véleménye szerint mindkét szülőt kötelezni kell a mediációra. Sokkal erősebb beavatkozást javasol. A gyermek a tudattalanban egy és azonos az édesapával és az édesanyjával, tehát kiskorú veszélyeztetésének minősül például az a pszichés bántalmazás, hogy folyamatosan szidják előtte a másik szülőt.

Szilágyiné dr. Szemkő Judit a Fehér Kereszt Gyermekvédő Alapítvány képviselőjeként kiemelte az időtényező fontosságát. A gyermekeknél napok is rengeteget számítanak, egy évekig elhúzódó ügy olyan mély sebeket okoz, ami később már nem orvosolható. Ha a szülők hónapokon belül nem tudnak megegyezni, akkor biztosan kell egy hatósági eljárás. Ez alatt az idő alatt esetleg egy rokon – például nagyszülő – helyettes szülői megbízást kaphatna. Így a gyermek nem lenne kiszakítva az anyja, apja közeléből és nem sérülne annyira.

Mikesy György egyetértett **Szemkő Judittal** az időtényező fontosságával kapcsolatban. Saját tapasztalatai is azt mutatják, hogy nagyon kevés olyan többszereplős eljárás van, ami szépen lezajlik. Hiányolja a szupervizorok részvételét a többszereplős eljárásokban is. 2003 óta szorgalmazza a szupervizori hálózat bevezetését, akik a hátrányos helyzetben és a krízishelyzetben lévőket segíthetnék, jogukat érvényesíthetnék.

Dr. Láposy Attila hangsúlyozta, hogy ezekben az ügyekben általában nincs jogvita a felek között. Születik egy jogerős bírósági döntés, világos, hogy kié a szülői felügyeleti jog. Tulajdonképpen

materiális ellenállás van, gyermek elrejtése, menekülés a gyerekekkel stb. Itt valóban a végrehajtási eljárással kapcsolatos joganyag átalakítása fontos. Szükség van az eljárás végig monitorozására, és ahol lehet, úgy gyorsítani, ami a tisztességes eljárást nem sérti. Egyszerre kell balanszírozni a két szülő jogai, eljárási jogai, jogorvoslathoz való joga között, amelyekhez mindkét szülőnek joga van. De a főleges elemektől meg lehet tisztítani az eljárást.

Frivaldszki Edit az Emberi Méltóság Központ képviselőjében elmondta, hogy a nyílt örökbefogadások esetében 6 hét alatt a szülői felügyeleti jog visszaszállhat a biológiai szülőre, ami egy nehéz helyzet az örökbefogadónak. Javasolta, hogy a protokollok kialakításakor vegyék figyelembe ennek az időszaknak a lelki kísérését is.

Dr. Hitesy Edina a BM Jogszabály-előkészítő és Koordinációs Főosztálya képviselőjében megköszönte az AJBH-nak a jelentést, amelynek véleményezésében az IM-mel együttműködve vettek részt. Részvéleményüket megküldték az IM-nek, ahol elkészítették a válaszlevelet, melynek tartalmával a BM teljes mértékben egyetért. Mint a periférián megszólított szerv képviselője a BM és az általa irányított Rendőrség szerepével kapcsolatban hozzátette, hogy a Rendőrség csak akkor lép be az eljárásba, amikor az önkéntes teljesítés elmarad, és rendőri közreműködéssel kerül sor a gyermek átadására. Ha az átadásra kötelezett szülő vagy a gyermek eltűnik, a személyi körözés, illetve a nemzetközi körözés eszköze áll a rendőrség rendelkezésére. E tekintetben biztosítottak az eszközök, speciális eljárás van arra az este, ha kiskorú körözésére kerül sor. A gyermekátadás rendőri közreműködéssel történő végrehajtása tekintetében hangsúlyozta, hogy a BM azt a hivatalos álláspontot képviseli, hogy a gyermek fizikai átadásában a rendőr ne működjön közre. A Rendőrség törvényes feladata a helyszínen a rendkívül feszült helyzet biztonságának, viszonylagos békés lebonyolításának garantálása, illetéktelen személyek helyszínről való eltávolítása. Továbbá a rendőrök jelenlétének van generálpreventív hatása is, amely a feleket önmérsékletre inti.

Kiss Gabriella megkérdezte, hogy a kiskorú veszélyeztetésének fogalmát van-e lehetőség tágítani. Pszichés veszélyeztetés az is, hogy a szülők így adják át a gyermeket és az is, hogy ellopják, elrejtik a gyermeket. Ennek a fogalomnak a körét tágítani kell és egy kampánnyal a szülők figyelmét felhívni rá. Ezzel nagymértékben csökkenthető lenne ez a probléma.

Dr. Láposy Attila a rendőri közreműködéssel kapcsolatban elmondta, hogy a végrehajtó és a gyámügyi személy azt mondják, hogy nekik ebben nincs szerepük, csináljon valamit a rendőr. Ez valóban nem a helyes megoldás. Vannak nemzetközi joggyakorlatok ezeknek az extrém helyzeteknek a megoldására.

Dr. Beneda Attila elmondta, hogy az IM kompetenciájába tartozik a jelenlegi jogszabályok jogértelmezése.

3. napirendi pont: A gyermekek intézményes ellátása során felmerülő bántalmazó események feltárásának eljárásjogi és gyakorlati problémái – az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala AJB-690/2019. számú ügy alapján

Dr. Láposy Attila elmondta, hogy az ombudsman egyedi ügy kapcsán vizsgálta az intézményi bántalmazás kérdéskörét. Az ügyben a szülők megpróbálták a gyermek lelki bántalmazással szemben fellépni, fordultak az óvodavezetőhöz, a fenntartó önkormányzathoz, tettek rendőrségi feljelentést, de érdemi választ sehonnan nem kaptak, nem volt érdemi vizsgálat. Az óvoda nem tartotta be a saját panaszkezelési szabályzatát, a fenntartó jegyző nem vizsgálta ki a tényállást, nem volt alakszerű döntés, emiatt nem lehetett bíróságon megtámadni. Több visszasság történt, mind a tisztességes eljáráshoz való jog, mind a jogbiztonság követelménye sérült. Az AJBH gyakorlatában sok olyan ügy van, amelyben a gyermekeket nem fizikai bántalmazás érte, de valamilyen módon bántalmazásra került sor. Ezekben az esetekben általában, ha volt is rendőrségi feljelentés, a Rendőrség a nyomozást nem folytatta le. Nem volt hajlandó érdemi vizsgálatra arra hivatkozva, hogy ez nevelési hiba, nem pedig foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés. Az Ügyészség álláspontja is az volt, hogy ez

valóban nevelési hiba, nincs lehetőség az eljárás lefolytatására. Az AJBH tapasztalata szerint, ha nincsen nyomot hagyó fizikai bántalmazás, „csak” megalázás, „csak” lelki bántalmazás, ezek nevelési hibák, legfeljebb fegyelmi felelősség, de még az sem következik be ezekben az ügyekben. A jog ezeket az ügyeket egyértelműen kezeli, az ilyen jellegű nevelői, pedagógusi viselkedés súlyos veszélyeztetés, kötelezettségszegés, hiszen a gyermek kiszolgáltatott ebben a helyzetben. Fontos lenne a gyakorlat részévé tenni, hogy nem csak a fizikai bántalmazás bántalmazás. Sok esetben tapasztalják, hogy nem csak a rendőrségi rész zárul eredmény nélkül, hanem az intézményi fenntartói vizsgálat is elsikkad. Tipikusan az szokott bekövetkezni, hogy a szülők elviszik a gyereket az adott intézményből, ami jelent valamiféle megoldást, de nem segíti azt az ilyen ügyekben, hogy legyen egy koherens gyakorlat. Látnak olyan ügyeket is, amelyekben a szülők alaptalanul vádaskodnak, miközben a hiba bennük van. **Dr. Láposy Attila** a konkrét ügygel kapcsolatosan hozzátette, hogy az Ügyészség védelembe vételi eljárást indított meg a szülőkkel a családdal szemben, aminek nem volt helye. Ez egy olyan fajta automatizmus, amely egyfelől jó, mert a gyermek a gyámhatóság látókörébe kerül, de amikor nem a családban történik ez a magatartás, hanem egy intézményben a védelembe vételi eljárásnak nincs értelme. El kell mozdulni arról a pontról, hogy csak a gyermek fizikai bántalmazása jelent bántalmazást, legyen világos az, hogy ezekben a helyzetekben van felelősség és van következmény. Több tárca, a Rendőrség, az Ügyészség közreműködésére és más szereplőkre is szükség van az előrelépéshez.

Frivaldszki Edit felvetette az otthon oktatás szabályozásának kérdését. Elmondta, hogy vannak olyan családok, akik számára ez megoldás lenne, nem feltétlenül azért, mert elégedetlenek az intézménnyel, hanem más okból.

Dr. Beneda Attila elmondta, hogy ez egy visszatérő javaslat. Az oktatási ágazat egyelőre ezt nem tekinti általánosan járható útnak. Speciális esetekre természetesen van megoldási lehetőség.

4. Egyebek

Mikesy György egy kilakoltatási ügygel kapcsolatban – amit egy hírműsorban látott – rámutatott, hogy a gyermekek joga mindenek felett kell, hogy álljon. Rendelkezésre áll az állami eszközező hatóság, amely átmenetileg meg tudná oldani az ilyen problémákat. Továbbá rendelkezésre áll a csődvédelem is. Ezekben az esetekben miért nem működnek ezek?

Dr. Beneda Attila megerősítette, hogy ez valóban releváns kérdés. Ezeknek a rendszereknek működniük kellene.

Dr. Láposy Attila elmondta, hogy az ehhez hasonló ügyek vannak az AJBH előtt is, ezek jogi értelemben nagyon nehéz ügyek. Nem tudható, hogy az adott ügyben milyen lépéseket próbált tenni az az érintett. Problémát jelent, hogy sokszor nincs átmeneti megoldás sem. Az ombudsman külön is írt jelentést a családok átmeneti otthonával kapcsolatos problémákról, amelyben szerepel, hogy az államnak milyen felelőssége van. Annyi biztosan, hogy a család számára valamilyen ellátást nyújtson.

Frivaldszki Edit felvetette a problémát, hogy ha elhagyott újszülöttet találnak, akiről kiderül, hogy élve született, de a szülei nem adnak neki nevet, azt a gyereket úgy temetik el, hogy van vezetékneve, de nincs keresztnéve. Kevés ilyen eset van, de ebben az évben is volt már több. A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 24. cikke kimondja, hogy minden gyermeket anyakönyveztetni kell és nevet kell neki adni. Véleménye szerint nem nagy erőfeszítés kinevezni valakit, aki nevet adhat a gyerekeknek. Ha a gyermek életben marad, újra lehet anyakönyveztetni – az örökbefogadáshoz hasonlóan – abban a családban, ahol fel fog nőni.

Dr. Beneda Attila megkérdezte, hogy ez melyik tárcát érinti.

Frivaldszki Edit nem tudta pontosan, hogy melyik minisztérium feladatkörébe tartoznak az anyakönyvi ügyek. Javasolta, hogy jelöljék ki az anyakönyvvezetőket.

Dr. Hitesy Edina elmondta, hogy a BM előtt nem ismert ez a felvetés.

Dr. Beneda Attila javasolta **Frivaldszki Editnek**, hogy a felvetését hivatalos formában küldje meg a BM-nek.

Mikesy György felvette, hogy az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoportban tárgyalják meg ezt a témát.

Szabó-Princz Viktória, az Emberi Jogi Munkacsoport Titkárságának vezetője elmondta, hogy már egyeztetett ez ügyben dr. Völner Pál államtitkár úrral, a Tematikus Munkacsoport elnökével. Államtitkár úr elmondta, hogy ez egy rendkívül összetett kérdéskör, ami nem az IM feladatkörébe tartozik. Javasolta előzetesen megvizsgálni a témát a tekintetben, hogy melyik tematikus munkacsoportban lehet megtárgyalni.

Dr. Láposy Attila javasolta, hogy az AJBH részére adjanak be panaszbeadványt az ügyben.

Dr. Beneda Attila tájékoztatta a Munkacsoport tagjait, hogy az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének 3. fakultatív jegyzőkönyvének aláírásának lehetőségével jelenleg foglalkoznak. Továbbá tájékoztatta a résztvevőket, hogy Kásler Miklós miniszter úr Kovácsné Bárány Ildikót a bölcsődei ügyek koordinációjáért felelős miniszteri biztossá nevezte ki.

Dr. Beneda Attila további hozzászólás hiányában az ülést lezárta.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Jóváhagyta: Dr. Beneda Attila családpolitikáért felelős helyettes államtitkár, EMMI